

linsel araştırma kurumları olan Bengladeş Bilimsel Araştırma Enstitüsü, Atom Enerjisi Komisyonu ve Gıda Enstitüsü Dakka'dadır. Dakka'daki Millî Müze, Rajşahi'deki İslâm öncesi dönemlere ait Varendra Araştırma Müzesi ve Çitagong'daki Etnografya Müzesi ülkenin üç büyük müzesidir. Dakka'da bulunan The Asiatic Society of Bangladesh, Bengali Academy ve Islamic Foundation en tanınmış kültür merkezleridir.

1983'te ülkede elli üçü Bengalce, on biri İngilizce olmak üzere altmış dört günlük ve 221'i Bengalce, yirmi dördü İngilizce olmak üzere de 245 haftalık gazete yayımlanmakta idi. Bengladeş radyosu Bengalce, İngilizce, Urduca, Hintçe, Arapça ve Nepalce yayın yapmaktadır. Siyah beyaz televizyon yayını 1960'lı yıllarda, renkli yayın ise 1981'de başlamıştır.

BİBLİYOGRAFYA :

Mahmud Shah Qureshî, *Etude sur l'évolution intellectuelle chez les musulmans du Bengale 1857-1947*, Paris 1970; Sufia Ahmed, *Muslim Community in Bengal 1884-1912*, Dacca 1974; Ghulam Husain Salim, *Riyâzu's-salâtin: A History of Bengal* (trc. Abdus Salim), Delhi 1975; Ashraf Siddiquî, *Folkloric Bangladesh*, Dacca 1976; *The History of Bengal* (nşr. R. C. Majumdar — J. N. Sarkar), Dacca 1976; *Ibn Batutah's Account of Bengal* (trc. Harinath De), Calcutta 1978; Matiur Rahman, *Bangladesh Today*, London 1978; M. A. Aziz, *A History of Pakistan*, Lahore 1979, s. 84-88, 195-196; Talukder Muniruzzaman, *The Bangladesh Revolution and Its Aftermath*, Dacca 1980; İhsan Hakki, *Bâkistân*, Beyrut, ts., s. 251-270, 373-379; A. Schimmel, *Islam in the Indian Subcontinent*, Leiden 1980, s. 9-10, 47-50, 178-181; Syed Mahmudul Hasan, *Muslim Monuments of Bangladesh*, Dacca 1980; Yüsrâ el-Cevherî, *Âsya'l-İslâmiyye*, Kahire 1980, s. 231-235; S. Wolpert, *A New History of India*, New York 1982, s. 108-109, 234, 285-286, 336-337; Abdul Wadud Bhsiyân, *Emergence of Bangladesh and Role of Awami League*, New Delhi 1982; Mujeeb Ashraf, *Muslim Attitudes Towards British Rule and Western Culture in India*, Delhi 1982, s. 144-154; D. H. Butani, *The Future of Pakistan*, New Delhi 1984, s. 160-168; J. N. Sarkar, *Hindu-Muslim Relations in Medieval Bengal*, Delhi 1985; B. H. Farnes v.dğr., "Bangladesh", *The Far East and Australasia 1988*, London 1987, s. 214-236; S. A. A. Rizvi, *The Wonder That Was India*, London 1987, II, 21-23, 30-32, 57-59, 283-284; *History of India*, VIII, 156-197; N. Ahmet Asar, "Hind-Pakistan Uyuşmazlığının Menşei ve Bengladeş'in Doğuşunun Tarihçesi", *İTED*, VI/1-2 (1975), s. 47-83; VI/3-4 (1976), s. 23-61; Muhammed Husain, "Muslim Bengal and Pakistan", *Pakistan Horizon*, XXXV/2, Karachi 1982, s. 10-28; Abdul Karim, "Bangladesh: History and Culture", *Pakistan Journal of History and Culture*, IX/2, Islamabad 1988, s. 33-67.

SYED SAJJAD HUSAIN

BENHÂ

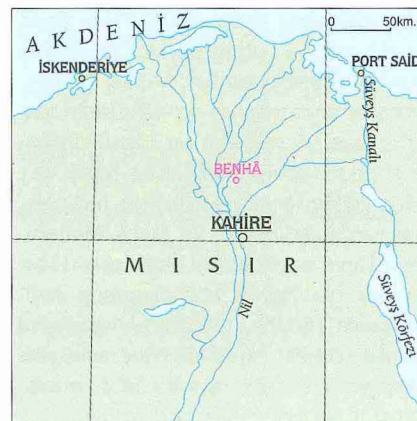
(بنہا)

Aşağı Mısır'da bir şehir.

Nil deltasının doğu kesiminde ve nehrin Dumyât (Dimyat, Damietta) ana kolunun sağ yakasında kurulmuştur. Kahire'nin 45 km. kuzeyinde, Kahire-İskenderiye, Kahire-İsmâliye demiryollarının kavşak noktasında ve Kahire-İskenderiye otoyolunun üzerindedir. Ayrıca kanallar sistemiyle de batıda Menûf ve Şîbinü'l-kevm'e, kuzeyde Ziftâ ve Tanta'ya bağlıdır. Tarihi İlkçağ'a giden ve adı eski Mısır dilinde Panaho'dan gelen şehir, Ortaçağ'da Şarkiyeye eyaletinin önemli bir kısmını teşkil etmiştir; bugün ise Kalyûbiye idarî biriminin (muhâfaza) merkezi olup 1986 sayımına göre 115.571 nüfusa sahiptir.

Ortaçağ coğrafyacıları şehrin balıyla ünlü olduğunu ve bu sebeple Benhâ el-Asel adıyla anıldığını, hatta İbn Abdülhakem Mısır Hükümdarı Mukavkıs'ın Hz. Peygamber'e gönderdiği hediyeler arasında bu balın da bulunduğunu ve Resûlullah'ın bu balı bereketli kılması için Allah'a dua ettiğini, Yâkût ise Benhâ balının Mısır'ın gurur kaynaklarından birisi olduğunu yazmaktadır. İdrîsî de şehrin geniş arazisinin bol meyveli ağaçlarla kaplı olduğunu, topraklarından çok bereketli mahsul alındığını bildirmektedir. Benhâ'nın ünlü tabiat güzelliği asırlar boyu hiç eksilmemiş ve Mısır Hidivi I. Abbas Hilmi de burada yaptırdığı kasırda ölmüştür.

Benhâ

Bugün Nil ile Tefvîkî kanalı arasındaki pamuk yetiştirmeye elverişli fevkalâde mümbit toprakların ortasında yer alması sebebiyle pamuk üretiminde şöret yapan Benhâ ana yollar ve kanallar üzerinde bulunmasından dolayı da önemli bir ticaret merkezidir. Burada, Nil deltasındaki diğer eyalet merkezlerinin aksine endüstri gelişmemiş, sadece çevrede yetişen tarım ürünleriyle, özellikle pamukla ilgili bazı küçük sanayi işletmeleri kurulmuştur.

BİBLİYOGRAFYA :

İbn Abdülhakem, *Fütûhu Mısır*, s. 48, 52; İbnü'l-Fakih, *Kitâbü'l-Büldân*, s. 67; Ya'kübi, *Kitâbü'l-Büldân* (trc. Muhammed İbrâhim Âyetî), Tahran 1343, s. 115; İdrîsî, *Şifatü'l-Mağrib*, s. 12; Yâkût, *Mu'cemü'l-büldân*, I, 501; Makrîzî, *el-Hiştâ*, I, 29-30; Hamîdullah, *İslâm Peygamberi*, I, 342; *Mu.A*, I, 414; A. B. Mountjoy, "Banha", *EBR*, III, 87-88; G. Wiet, "Banhâ", *El²* (İng.), I, 1015-1016.

DİA

BENİ AHMER

(bk. NASRİLER).

BENİ CEHİR

(بنو جهير)

Ukaylîler, Mirdâsiler, Mervânîler, Abbâsiler ve Selçuklular'ın hizmetinde bulunan bir vezir ailesi.

V-VI. (XI-XII.) yüzyıllar arasında Abbâsiler'in vezirlik makamını bir bakıma tekellerine alan bu ailenin ilk ferdi Fahrüddevle Ebû Nasr Muhammed b. Muhammed (İbn Cehîr) 398'de (1007-1008) Musul'da doğdu. Şehrin reisi Ebü'l-Akârib'in kızıyla evlendi. Musul'a hâkim olan Ukaylîler'in hizmetinde bulunduğu sırada Bizans imparatoruna elçi olarak gönderildi. Ukaylî Emîri Kureys b. Bedrân'ın kendisini tevkif etmek istediğini anlayınca Halep'e kaçtı ve bu şehre hâkim olan Mirdâsî Emîri Muizzüddevele b. Sâlih tarafından vezir tayin edildi. Daha sonra Malatya'ya, oradan da Âmid'e giderek Mervânî Emîri Nasrüddevle Ahmed'e vezir oldu. Nasrüddevle'nin ölümü üzerine yerine geçen oğlu Nizâmeddin zamanında da bir müddet aynı görevde kaldıktan sonra Abbâsî Halifesi Kâim-Biemrillâh'ın, hem sultanın yanında itibarı olacak hem de halifelik makamının haklarını koruyabilecek bir vezir aradığını duyunca kendisine bir mektup göndererek bu göreve talip oldu. İsteğinin kabul edilmesi üzerine Bağdat'a git-